

EEN WONDER-PISANG.

De geschiedenis van deze wonder-pisang begon voor ons met een telefoontje van den heer KROESSEN, administrateur van de onderneming Toentoengan, die ons vroeg of we wilden komen kijken naar een vreemd geval met een pisang op het erf van een van de contractanten. De vriendelijke uitnodiging werd onmiddellijk en gaarne aanvaard en zoo tuften we dan den volgenden dag naar Toentoengan. De administrateur vergezelde ons verder naar de plaats, waar de wonder-pisang groeide. Onderweg had ik me al in het hoofd gezet, dat het

Fig. 1

met die pisang wel hetzelfde geval zou zijn als indertijd door BERNARD beschreven werd in *Teysmannia*, doch al spoedig zou blijken, dat ik het met die veronderstelling mis had.

Ter plaatse gearriveerd, werden we geleid naar een aan drie zijden door atap en van boven door een stuk laken afgeschoten plekje op het erf van den contractant en kregen we het merkwaardige tafereeltje te aanschouwen, dat in fig. 1 is weergegeven. Een recht uit den grond opgegroeide pisangtros (*d j a n t o e n g*), waar omheen de verschillende gaven lagen gegroepeerd, die de talrijke Javaansche en Chineesche offeraars hadden medegebracht. Daar waren o.a. bij een rauw ei, een haarkam en een rond spiegeltje; voorts *s i r i h*-bladeren, strootjes en rolletjes tabak, een kopje thee, een schoteltje bedak en bloemen, meest roosjes. Ook wierook ontbrak natuurlijk niet, terwijl een klein oliepitje's avonds voor de verlichting van die curieuze uitstalling diende. En de pisang zelf? Ja, dat was — zooals gezegd — een kleine,

schrاله djantoeng. Anders niet! Maar het feit, dat die bloemtros zoo maar ineens uit den grond was opgekomen, moest natuurlijk wel grooten indruk op de Inlanders maken.

Konden wij op het eerste gezicht een gevoel van wantrouwen niet onderdrukken, zoo is ons bij het tweede bezoek, dat we een dag of veertien later aan Toentoengan brachten, gebleken, dat er van misleiding geen sprake was. We hebben toen n.l. de djantoeng, die ondertusschen vrucht gezet had, voorzichtig laten uitgraven en onderzocht. In fig. 2 is het heele gevalletje afgebeeld. De geschiedenis van de wonder-pisang moet zich ongeveer aldus hebben toegedragen: Bij het schoonmaken van zijn erf, heeft de contractant enkele

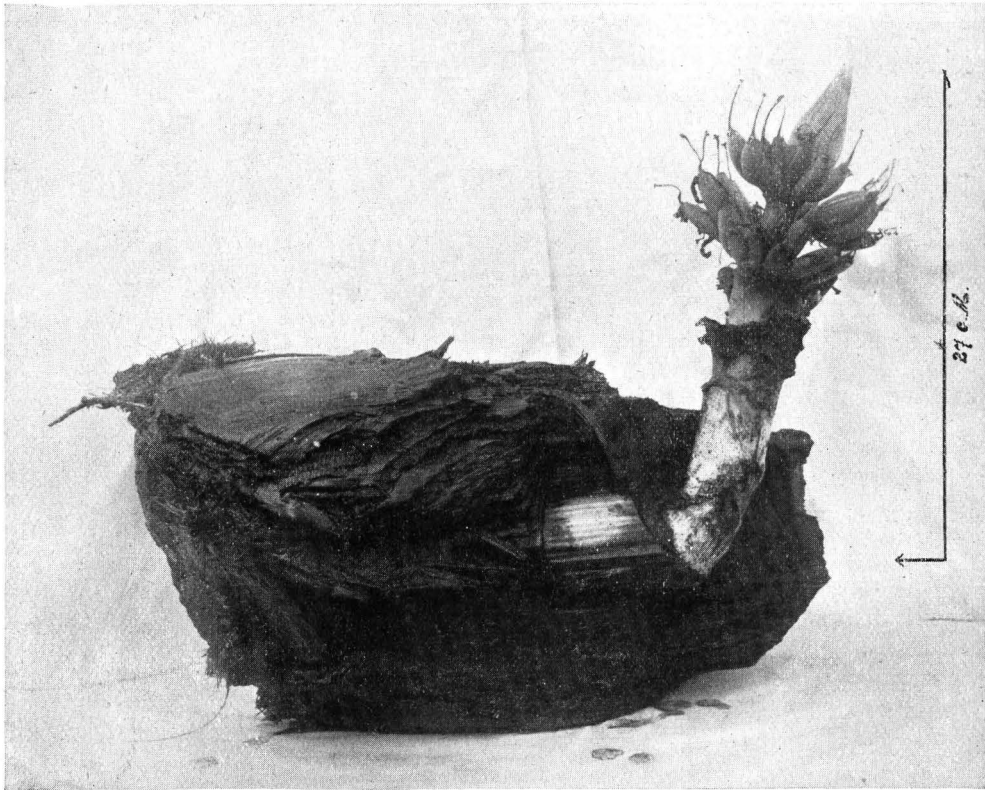

Fig. 2

pisangstammen omgetjangkold en de stukken in een kuil gegooid en die daarna met aarde weer dicht gemaakt. Een van de stompen bleef echter in leven, maar tot bladontplooiing kon het niet meer komen. Alle reserve-krachten werden nu gebruikt om noodgedwongen een (mieserige) bloemtros uit den grond te schieten, want bloeien en vrucht dragen zou die pisang. En zoo geschiedde het, dat op een goeden dag de bijgeloovige contractanten-wereld op Toentoengan verblijd werd met de wonder-pisang.

Wij hebben de uitgegraven wonder-pisang—juist omdat hij zich mocht verheugen in zoo'n druk bezoek van contractanten, die er kwamen sembajangen—weer netjes op haar oude plaats bijgezet en de offeranden er weer omheen geplaatst; doch ik meen bij de omstanders, die getuigen geweest waren van de uitgraving voor ons onderzoek, toch een zekere deceptie te hebben opgemerkt, toen ook hun de ware toedracht der zaak duidelijk was geworden. Die niets ontziende wetenschap ook!

Ten slotte wil ik nog even terug komen op het door BERNARD gesignaleerde en in Teysmannia (Dl. 26, 1915) beschreven geval. Dat was een geval, waarbij de bloemtros op ongeveer 1,5 meter boven den grond uit den stam van een pisang was te voorschijn gekomen. „De pisangtros — aldus BERNARD — heeft zich waarschijnlijk uit een slapende knop ontwikkeld, en heeft zich op eigenaardige wijze een weg door de bladscheede naar buiten gebaad”. Dergelijke gevallen komen, naar ik hoor, meer voor en schijnen kunstmatig teweeg gebracht te kunnen worden door in den pisangstam een gat te maken even boven de plaats, waar vermoed wordt, dat de nog jonge bloemtros zich bevindt. Op die plaats zou n.l. de stam een heel klein beetje verdikt zijn. Het gevolg van die verwonding is dan, dat de jonge bloemtros niet overal meer gelijkmatig gedrukt wordt en bij den verderen groei als het ware door het gat naar buiten geperst wordt. Wie van de lezers wil de proef eens nemen en ons later over de uitkomst zijner proefneming berichten? Ik zelf heb ook bij enkele pisangboomen de proef aangezet en wacht nu de resultaten in spanning af.

BERNARD vermoedt, dat de tros in het door hem waargenomen geval zich uit een slapende knop ontwikkeld heeft. Aan waarschijnlijkheid zou die veronderstelling gewonnen hebben, indien hij had medegedeeld, dat zijn pisang reeds op normale wijze had gebloeid of op het punt stond te bloeien. Daarvan zegt hij echter niets en daarom blijf ik voorloopig liever bij mijn idee, dat het in het geval van BERNARD de normale, eindstandige pisangtros geweest is, die (eenigszins vroegtijdig) op abnormale wijze uit den stam te voorschijn is gekomen.

Medan, October 1925.

V.D. M. M.

EEN NIEUWE METHODE OM DIEREN OP TE ZETTEN EN TE BEWAREN.

Dit artikel is door een amateur geschreven en bestemd voor diegenen, die belangstellen in het verzamelen van dieren. Ik hoop dat de hier beschreven methode, die ik de laatste jaren toepaste, ook van waarde moge zijn voor natuurliefhebbers en taxidermisten. Eenige van de hier behandelde moeilijkheden zijn wellicht een eigenaardigheid van de tropen, daarom heeft dit artikel meer in het bijzonder waarde voor natuurliefhebbers in tropische landen.

Een paar nieuwe methoden zullen beschreven en besproken

worden, nl.: een nieuwe methode om vlinders en andere gevleugelde insecten op te zetten; eenige opmerkingen over het bewaren van dieren en een nieuwe methode van drogen.

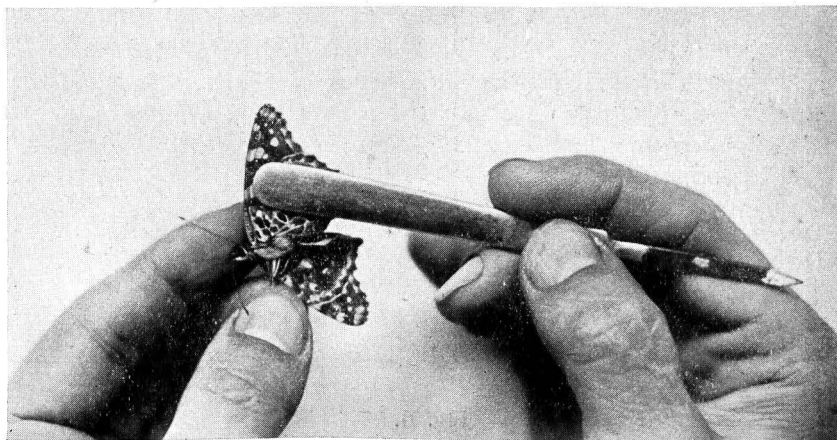

Fig. I.

Een nieuwe methode van opspannen.

Bij deze nieuwe methode vervalt het systeem van het opzetten op spanblokjes, waarvan men verschillende grootten en vormen noodig had al naar gelang de grootte der